

IZHAJA VSAKI DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične števe, se prodajajo po 3 nrv. (6 stot.) v mnogih sobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastavice števe, po 5 nrv. (10 stot.). OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolona. CENE: Trgovske in obrtne oglase po 8 st. mm, smrtnice, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko. V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolne naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdajo „EDINOSTI“ stane: celoletno K 5.20, pol leta 2.60. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. - Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ul. Giorgio Galatti št. 18. Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI.

Pogreb grofa Kazimirja Bađeni.

DUNAJ 12. Finančni minister Bilinski, minister za deželno brambo FML Georgi in minister Dulemba so sisoči odpotovali v Busk, da zastopajo vlado na pogrebu bivšega ministerskega predsednika grofa Bađeni. — Na pogreb se je podal tudi bivši minister Korytowski.

LVOV 12. Danes se je v Busku, ki je bil v črnih zastavah, ob ogromni udeležbi vseh slojev vršil pogreb grofa Kazimirja Bađeni. Truplo se položilo v rodbinsko rakev. Pogreba so se med drugimi udeležili: kakor zastopnik cesarjev vihi ceremonijer grof Koloniewski, kakor zastopniki vlade ministri Bilinski, Georgi in Dulemba, nadalje mnogo državnih poslancev itd. Bilo je tudi več nagrobnih govorov. Redbini so poslali začalne brzojavke: nadvojvode Friderik, Rajner in Karol Stefan, ministerski predsednik baron Bienert, minister za unanije stvari baron Aehrenthal, minister za notranje stvari Haerdtl, ministri Wrba, dr. Weisskirchner, grof Stürgkh itd.

Cesarjevo potovanje v Išč.

DUNAJ 12. Radi Ogrske krize je cesarjevo potovanje v Išč odloženo do četraka.

Potovanje carjevo na Angleško.

LONDON 12. Glasom nekoga uradnega poročila, dospe car Nikolaj dne 2. avgusta v Cowes.

Danska kraljeva dvojica odpotovala na Rusko.

KODANJ 12. Kraljeva dvojica je včeraj na jahti „Danebrog“ odpotovala na Rusko.

Rojstni dan kralja Petra

BELIGRAD 12. Povodom rojstnega dne kralja Petra je bila v stolnici slovesna služba božja, ki jo je opravil metropolit. Na službi božji so bili kralj, kraljeva rodbina, diplomatski zbor, člani vlade, državni dostojanstveniki, častniški zbor in mnogo občanstva. Po službi božji je bilo vprejemanje v kraljevi palači. Zvečer so dvorni diner, katerega se udeležili tudi diplomatski zbor.

Zadnji dnevi Bülova.

BEROLIN 12. Knez Bülov bo v sredo zadnjičkrat poročal cesarju. — Istega dne bo imenovan novi državni kancelar.

Grozna nesreča v rudniku.

LIZBONA 12. — V nekem rudniku v okrajn Belmez (Andaluzija) se je pripetila grozna katastrofa. Eksplozirali so plini. V rudniku se je nahajalo 750 rudarjev. Doslej so potegnili iz rogov 17 mrtičev, 47 so potegnili ranjenih; 9 od teh jih je grozno ožganih.

Kolera v Petrogradu.

PETROGRAD 11. — Od 10. t. m. je vnevic obolelo za kolero 111 oseb, umrlo jih je 36. Vseh bolnikov je 797.

PETROGRAD 12. Včeraj je obolela za kolero 101 oseba, umrlo jih je 47. Vseh bolnikov je 813.

Potres.

LONDON 12. „Reuterjev biro“ poroča iz Sidneya, da je bil na Biemskovem arhipelu močan potres. Med prebivalstvom vlada veliko razburjenje, vendar se sodi, da ni bilo človeških žrtev.

TURČIJA.

CARIGRAD 12. Uradni list poroča, da se je v Ohridi vršil radi krcančanskega vprašanja shod, ki je sklenil vojno in bojkot proti Grški, ako bi ista žalila turška narodna čutstva.

CARIGRAD 12. Ministerski svet je včeraj sklenil podajšati parlamentarno zasedanje do 13. avgusta.

CARIGRAD 12. Danes se je vršila konferenca zastopnikov krcančanskih zščitnih vlad, da sestavijo identično noto glede Kreta, ki jo jutri izročijo porči.

CARIGRAD 12. — Opoludne je prispel semkaj general Golts. V imenu nemšk. posl. ga je vsprejel svet. dr. Miguel. Pozdravilo gaje mnogo turških častnikov, med njimi general Bertow paša in general Imkov paša ter veliko število členov nemške kolonije.

CARIGRAD 12. Zbornica je skoraj enoglasno vsprejela načelo, da se nemohamedanci in doslej od vojaške službe oproščeni mohamedanci takoj pripuste k vojaški službi. Nadalje je sklenila, da se uporabi stari vojni zakon s primerno spremembo za službovanje nemohamedancev, ako bi novi vojaški zakon ne bil vsprejet. Potem je zbornica tudi vsprejela provizorični proračun za izdatke meseca julija v znesku 2,250,000 funtov.

Dunaj 12. Danes opoludne je nastal v palači vojvode Ernesta Avgusta Kumberlandskega egenj, ki je v kratkem uničil vse strohe postopja. Po dveh urah je bil

ogenj pogašen. V podstrešji se je nabajalo mnogo dragocenege pohištva, ki so je zsmogli le deloma rešiti.

Sarajevo 12. Poveljnik vojne mornarice admiral grof Montecccoli je danes zjutraj odpotoval dalje v Metković.

Pariz 12. — Minister za unanije stvari Pichon je vsprejel odposlanstvo turške zbornice.

Washington 11. — Umril je glasoviti astronom Simon Newcomb. Pokojnik se je rodil 12. marca 1825.

New-York 12. — 10.000 rudarjev, ki pripadajo rudarski zadrugi Pittsburg Corporation je sklenilo priti v četrtek štrik. — Omeujena družba oddaja premog trustu za jeklo.

Ogrski državni zbor.

BUDIMPEŠTA 12. Danes se je zbornica poslancev sestala zopet v sejo. Poslanec Jurij Nagy od neodvisne levice je interpeliral vlado ker se je predstavila magnatska zbornica neustavnim potom.

Potem je zbornica začela razpravo o dekretu glede imenovanja ministerstva.

Supilo je govoril hrvatski. Izjavil je, da Hrvati nimajo zaupanja do vlade, ker ne spoštuje ogrsko-hrvatske nagodbe, ampak jo krši nasilnim načinom.

Potem je kritikoval današnji režim na Hrvatskem, ki ga je označil kakor absolutističen, protustaven in nasilen ter je potem napadal bana Raucha.

Posl. Kmetz (stranka neodvisnosti) zakliče: Rauch hodi vedno na Dunaj, ne da bi za to znal minister za Hrvatsko.

Potem ko je Supilo konečno še dokazoval, da na Hrvatskem ni ne svobode čaropisja, ne svobode združevanja, je zbornica vzela na znanje vladno izjavo ter se odgodila do 28. septembra.

BUDIMPEŠTA 12. Posl. Supilo je nadaljeval: Veleizdajniški proces kaže, da obstoji na Hrvatskem samovoljno vladanje. Tudi na Ogrskem je sedaj negotov položaj. Ogrska naj v lastnem interesu skrbi, da ne uporabi hrvatskega izgleda kakor prejudice. Ker se ni ministerski predsednik izjavil, hoče li spremeniti sedanjí kritični položaj, ne morejo Hrvati zaspati vladi. (Zivahna pohvala).

Posl. Nagy (neodvisna levica) je stavil predlog, po katerem je ob rešitvi krize na jesen pod izrazom „uporaba majoritetnega načela“ razumeti sedanjó stranko neodvisnosti. Govornik je rekel, da večino voli narod in ne krona. Resolucijo stranke neodvisnosti je umetil tako, da se ima kriza rešiti le sodelovanjem stranke neodvisnosti. Ako ne more ministerski predsednik vsprejeti tega predloga, naj predloži cesarju, da razpusti državni zbor.

Posl. Polit (Sch) je izjavil, da ne zapuajo vladi samo narodnosti, ampak tudi neodvisne stranke. Kriza ni bila rešena, kajti v septembru se ponovi. Glavna krivda krizi je zamerje med Ogrsko in Avstrijo. Kakor se vidi, hočejo dunajski krogci s svojimi intrigačnimi vedenjem izreči Ogrski zahvalo za ne vedenje povodom aneksije Bosne. Strahovlada v Hrvatski in veleizdajniški proces, ki vzbujajo po vsej Evropi največe ogorčenje, sta posledica avstrijske balkanske politike. Avstrijski Slovani hočejo vztrajati trijalizem, ker vedo, da bodo potem gospodarji položaja. Le močna Ogrska zamore imponirati Avstrij. Ogrska zamore biti pa močna le tedaj, ako se pomiri z narodnostmi. Govornik je podpiral predlog posl. Mhalyja.

Posl. Farkashazy je naglašal, da nasprotja v kabinetu niso še pomehala obstojati. Vlada torej nima pravice zahtevati od parlamenta zaupnico. Ako bo stranka neodvisnosti glasovala za predlog, ki ga je stavila, si sama zapre pot, da bi prišla kedaj do vlade.

Posl. Bozoky (neodvisna levica) je predložil sklepni predlog, da se izreče zupanje ministrom, ki pripadajo ustavnim in ljudski stranki.

Ker ni bil predbeležen več noben govornik, je bila debata zaključena. (Pričelo se je glasovati.) Sklepni predlog vložen od posl. Bakonyja v imenu stranke neodvisnosti je bil vsprejet s pretžno večino. Proti je glasovala neodvisna levica. Drugi uloženi sklepni predlogi so bili odklonjeni. Predsednik je proglašil sklep, s katerim je bil reskript vzeta na znanje in odposlan magnatski zbornici.

Predsednik je predlagal, naj zbornica odgodi svoje seje do 28. septembra. Posl. Bakony je stavil protipredlog, naj ima zbornica jutri sejo, da se reano prične z ustanovitvijo samostojne banke in volilne reforme. Vsprejet je bil predlog predsednika.

Posl. Nagy je potem utemeljeval svojo že prijavljeno interelacijo. Ministerski predsednik je odvrnil, da je bila magnatska zbornica, kakor znano, sklicana v sejo že v soboto ob 2 uri popoldne in je torej politična

dostojnost zahtevala, da se vlada tam predstavi. Tam ni šio za zaupnico magnatske zbornice vladi. Reskripte predloži tudi tej zbornici, vendar ni parlamentarno delovanje vlade odvisno od zaupanja magnatske zbornice. Odgovor vlade je bil vsprejet na znanje in seja zaključena ob 12 1/4 uri pop.

Slovenski stariši v tržaški okolici!

Obračam se do vas, dragi okoličanski stariši, do vas, ki ste že večkrat pokazali, da vam je narodna dolžnost sveta dolžnost, do vas, ki ljubite to svojo lepo, rodno zemljo, ta raj ob našem Primorju!

Obračam se do vas, ne morda, da vam zopet povem par praznih puhlih fraz, ampak, da vas opozorim na realnost, na to britko učiteljico sloveskega roda. Prepričan sem, da besede, ki vam jih bom narekoval, padejo na dobra tla in da obrade zlahknega zađu. Govorim na vašo addresso, okoličani, ker vem, da vam je sveta, nad vse sveta, naša mila slovenska govorica, naš domači jezik!

Obračam se do vas, ker vem, da ljubite svojo nežno dečo, ker veste, da so to otroci vaše krvi in vašega mesa, ki se bodo morali enkrat gotovo ravno tako navduševati za svoj narod, za svoj jezik.

Da, o vaši deci, o našem upu hočem izpregovoriti par besedic. In ko bom videl, da se moje besede padle v dobro srce, tedaj mi bo to v zaščedenje, ker vedel bom, da sem nekaj pripomogel svojemu milemu narodu, naši lepi okolici. Ne govorim vam tu kakor družinski oče, ampak kakov vzgojitelj vaše nežne dece!

Prosim torej malce potrpljenja z menoj!

Šolsko leto 1908-09 je končalo in vsak družinski oče se lahko prepriča o napredku, ki ga je naredila njegova deca v šoli. Ta bo pri nekaterih otrocih izvrstna, pri nekaterih dober, a pri nekaterih komaj viden. Res, da je napredek v učenju odvisen od individualnosti, ali vendar so velike važnosti tudi drugi momenti. Ti so: 1. Jezik, v katerem se pouk vrši. 2. Ambijent, v katerega zahaja učenec. 3. Oseba, ki poučuje in t. d.

Državni šolski zakonik predpisuje, da se mora otroka poučevati v materinščini, to je v jeziku, katerega je otrok prvič govoril in v katerem izraža tudi najlažje svoje misli in želje.

Da, tako govori državni zakonik. Otroci, ki je slovenskih starišev sin, misli slovenski in izraža te misli tudi v svojem jeziku. Navadila ga je na to mati. Če uživa otrok pouk v svojem jeziku, bo gotovo napredoval v šoli, ako ima le potrebne dispozicije za to. Učitelj mu polaga v srce in dušo zlato nauke in to v jeziku, ki ga otrok pozna in ljubi, ker ga je že njegova mati učila ta jezik ljubiti in spoštovati. Vseph takega pouka ne more biti dvoman. Prepričate se lahko sami. Vzemite dva otroka, ki imata približno iste duševne zmožnosti in poučujete prvega v materinščini in drugega v italijanščini! Prvi otrok, bo vaš pouk hitro umeval in kmalu boste opažali, kako se izpopolnjuje in kako se razvija, duševno razvija, pod vašim razumnim vodstvom. Drugi otrok se gotovo ne bo tako razvijal, ker se mora boriti z mnogimi okoliščinami, ki ga tako močno tarejo, da izgublja vasele do učenja, do šole in sploh do vsega. Pomislite le na dejstvo, da je že veliko in mučno delo za šestletnega otroka, ako se mora učiti v materinščini! Kako se pa vse to delo pomnožuje, ako ga poučujemo v jeziku, ki ga otrok ne ume, ki ga sploh ni slišal morda do šestega leta, kateri jezik je morda zanj mrtev jezik. To je delo, pod katerega težo omahujejo celo šestnajstletni dijaki. In kaj takega nalagamo na rame svoji deci, svojim ljubljencem, katerim želimo vse najboljše in za katere bi dali svojo srčno kri! Ali se vam ne zdi, da s tem kopijemo grob svoji deci, lastni deci, ki je vendar tu na svetu, da, bo uživala vsaj deloma dobrote in ugodnosti življenja!

Prosim, primerjajte sami taka dva otroka in sodite.

V svojem petnajstem letu sem vstopil v šolo, v kateri so poučevali skoraj vse predmete v nemščini. Prvi mesec sem zahajal v šolo po šest ur na dan, ne da sem imel od tega niti najmanjšega dobička. Pazil sem na ga profesorja, ki je predaval neki predmet v nemščini in vendar ga nisem nič umel. Ulovil sem sem ter tja kako besedo, a na koncu šolske ure sem znal ravno toliko kakor poprej.

To neznanost stanje je trajalo čez en mesec, to je, dokler se ni uho toliko privadilo jeziku, da sem lahko pozorno sledil poučevanju. In še potem sem večkrat bil v zadregi. Od časa do časa se je pojavila v profesorjevo predavanju beseda, ki je nisem umel in vled tega mi je ublo marsikaj, kar bi se gotovo ne bilo zgodilo, ako bi nas bili poučevali v materinščini. In doma? Bal sem se

vsakikrat prijeti knjigo v roke, ker sem se moral lotiti dvojnega dela, to je: učiti sem se moral nemščine in povrh tega še predmeta, ki se je predaval v tem jeziku. Tako je bilo z menoj! Informirajte se pri dijakihi in tožba bo gotovo jednaka. In tako trpljenje napravite vi sami svojim lastnim otrokom, ki jim vendar želite vse najboljše!

Drug znamenit faktor na pouku je tudi ambijent, to je okoliš, v katerem se otrok giblje. Ta lahko podpira, pu tudi podira, kar je učitelj sezidal z veliko vnamo. Prvo se dogaja, ako zahaja vaš otrok v nšo slovensko šolo. V šoli ga poučujejo v slovenskem jeziku in doma sliši otrok ravno isti jezik. Dema torej pravzaprav se utrja to, kar se je v šoli naredilo. Če bi otrok slučajno kaj pozabil, mu lahko vi, slovenski očetje, pomagate in ga poučite in s tem je zopet pridobljeno to, kar bi se bilo lahko izgubilo. Vi umejete otroka in otrok umeva vas. Vi sta njemu opora, ki je on vedno potrebuje! Kaj pa se dogaja, ako otrok poseča italijansko šolo?

Prihaja domov in o italijanščini ni ne duha ne sluha. Namesto da bi tu podpirali učiteljevo delo, je razdirat. Otroci sliši italijanščino le v šoli in nikjer drugje. Zdi se, da ne zna več popoldne, česa se je učil zjutraj. Povejte mi sedaj, ali mu boste lahko pomagali? Ali ga lahko učili, kakor ste ga v prvem goriomenjenem slučaju? Ne in trikat ne! Otroci bo navezan sam nase in podiče gotovo v tem boju. A kdo je temu kriv? Glavni krivci boste gotovo vi, njegovi stariši! Vi, ravno vi, ki ga siliti v tujo šolo; vi, ki pravite, da želite s tem njemu pomagati, vi, ki mu kopljete s tem grob; vi, ki ga s tem duševno morite! Da, morda se vam bodo zdele te besede prehudne in preostre, toda resnične so in ravno zato, ker so resnične, si jih moramo zapomniti in moramo delati na to, da nas ne zadene taka grozna obsodba.

Nadaljen vszen faktor na poučevanju otrok je tudi učitelj. Oglejmo si slovenskega učitelja! Le poglejte, s kakim navdušenjem poučuje vašo milo dečo! Saj je tudi on itatega naroda sin, saj ljubi tudi on svojo in vašo domovino, svoj in tudi vaš jezik! Ljubi te vaše otroke, ker vidi v njih bodočnost svojega naroda, ki čaka vedno na sad njegovega delovanja. Z veliko vnamo se lotuje svojega dela - svesti si, da dela svojo dolžnost, svojo narodno dolžnost, ki ste mu je nasložili vi in njegova vest. Dela, ker ve, da ga čaka priznanje, ki mu je gotovo dšdo ti malčki, ko enkrat dorastejo; dela, ker ve, da ga obranijo v vednem spomnu in da se bodo vsikdar spoštljivo spominjali njegove osebe, njegovega imena. Dela torej za vašo kri in vaše meso! A najboljše zadščenje mu je gotovo, ko vidi, da je vzgojil v vašo pomočjo dobre in zavedne ljudi, ki bodo z njim čutili, z njim delali. Nasprotno: italijanski učitelj, ki poučuje vaše otroke, ne more tako delati, ker ni sin vašega naroda, ker ne čuti z vami, ker ne umeva ni vas ni vaših otrok, ker vam je tuje, ki vas ne pozna. Med njim in vašimi otroci ne vlada ljubezen, ker ta je le tam, kjer je popolno medsebojno umevanje, aloga in udanost. Ne bca vam beležil še posledice, ki izhajajo iz mojega majhnega članka. Kakor vzorni očetje, kakor zavedni Slovenci, kakor okoličani, ki so in bodo vedno ljubili svojo rodno grudo, lahko sami sklepate na devizo, ki mora biti vsakemu slovenskemu očetu sveta, in ta je: „Slovenski otrok v slovensko šolo!“

Proglaš poslancev S. L. S.

V „Slovenskem klubu“ združeni poslanci S. L. S. so izdali proglaš: „Slovenskemu ljudstvu“, v katerem navajajo razloge ki so bili merodajni za njih postopanje v državnem zboru. Iz tega proglaš povzemamo sledeče:

Vladna politika, ki je v najusodnejšem času kruto prezirala avstrijski slovenski jug in njegov narod, jih je prisilila v odpor proti Bienertovi vladi. Ta se je poojstril, odkar so sedli vanjo zagriženi nasprotniki slovenskega imena in slovenskih koristi. Vladi se odrekli vsako zaupanje; državi so pa dali, kar je bilo potrebno in so s tem znatno pripomogli, da se je odvrnila od lanske jeseni do letošnje pomladi grozeča vojna nevarnost.

Odločilno se je pa preobrnilo stališče nas — zastopnikov slovenskega ljudstva — odkar je Bienertova vlada dovolila oduševno bosensko banko proti soglasnem sklepu cele zbornice, ki ga je izzval nujni predlog našega načelnika. Svojih kmečkih bratov v Bosni in Hercegovini nismo smeli pustiti predajati nikomur.

Upali smo za trdno, da z navadnim odporom pri proračunu obračunamo z vlado. Vsteli smo se, ker nismo mogli misliti, da bi nas pri tem zapustili lastni bratje.

Mi nismo proti italijanskemu vseučilišču, kakor tudi mi nismo krivi, da so jim ga nemški razbijači onemogočili v Wilteni pri Inomostu, kjer so že dlje časa imeli svojo pravno fakulteto. Smo pa proti temu, da bi se to vprašanje rešilo enostranski, in samo na našo škodo. Pripravljeni smo bili in smo še na pameten, moški dogovor z vlado in Italijani; ne moremo pa dopustiti, da bi mnogo manj številni Italijani za svojo vladno politiko dosegli to, kar se nam Slovincem, naj smo med vladnimi strankami, ali v odporu, žaljivo in prezirljivo odreka.

Tudi to vemo, da se moramo trgovsko zblížiti balkanskim narodom, in da so trgovske pogodbe z njimi potrebne, toda to se ne sme zgoditi, ne da bi se popolnoma, za vsako škodo, ki bi jo imel od tega, odškodoval naš kmet.

Doseglo se je tudi z našim prizadevanjem od vlade, da bi bila razdelila po šest milijonov kron skozi 10 let v povzdigo živinoreje, toda to je odločno premalo. Združili smo se s češkimi kmetstvi zastopniki ter zahtevali ob tej priliki, naj se v zakonu sklene zavarovanje zoper ogenj, točno in za živino tako, da vsaka dežela ustanovi v ta namen svojo zavarovalnico, in da se ves zemljiški davek prepusti deželam in te zavarovalne namene. S tem bi v resnici odškodovali kmete za bremena, ki bi jih prevzeli z novimi trgovskimi pogodbami in potem bi mogli mirno dovoliti vladi pooblastilni zakon. Vsak resen in uspešen pripomoček proti neznozi draginji, proti umazani, dobičkazeljni špekulaciji z živili delavskega ljudstva, bo našel pri nas največjo podporo.

Dolžni smo pa pri ti priliki svojemu narodu in avstrijski državi najodločnejše obsoditi hinavščino tistih, kateri so na eni strani trdili, da je treba s trgovskimi pogodbami dobiti prijateljstvo balkanskih narodov, na drugi pa bili krivi, da se je potrdila oduška banka. Nobena pogodba nam nič ne more pomagati, če se bo pod cesarskim imenom z oduškimi obrestmi (10 od sto) izjemal bosenski kmet, tiral na beraško palico in njegova zemlja, ki jo je stoletja s krvjo in znojem obrabil svojemu rodu, prodajala madjarskim ljudem, morebitna izguba pa pokrivala iz žepov naših davkoplačevalcev.

Vladne stranke so rajše rešile barona Bienerttha nego zbornico. Nanje pada vsa odgovornost. Javno so vladni poslanci izjavljali, da obsojajo oduško banko in da bodo obračunali z vlado, če jo ne prepreči. Ko je pa treba odločnega koraka, jim zmanjka poguma doslednosti in značaja in več jim je na Bienertthovi vladi, nego na usodi avstrijske zbornice in bosenskih kmetov, več na tem, da je vlada proti nam, nego da bi se storjena krivica popravila. Krivica, ki jo je storila sedanja vlada stotisoč slovenskim kmetom, skeli v živo vsacega pravico ljubelega človeka. Slovesno izjavljamo, da je ne bomo nikoli pozabili. Zastopniki slovenskih in čeških kmetov, ki smo si podali k trdni, bratski zvezi roke, ne bomo mirovali, dokler je ne popravimo.

K razpustu državnega zbora.

„Union“ piše v svoji številki od minule nedelje: „Avstrijski parlament je danes tam, kar je bil leta 1897 in 1899. Vsi poskusi ki so bili napravljeni od tedaj da bi se saziral parlamentarni namere, ki so navstale pred 10 leti radi nastitstva, ki je bilo provzročeno pred 10 leti češkemu narodu, so ostali brezuspešni. Baron Bienertth je etabliral pol absolutistiški sistem, ki je priznaval parlament le v kolikor je to služilo sistemu. Posledica temu je bilo taktično zjedinenje slovenske opozicije preko katere ni bilo mogoče preiti na dnevni red. Državni zbor torej ni mogel priti do delovanja. Imamo torej parlament brez parlamentarizma. Nemškim strankam utegne biti to prav, ker oni niso smatrali parlamentarizma nikdar kot smoter, ampak k večjemu sredstvo v dosegu več ali manje izkoriščajočih namenov. Če jim je kazalo za njih namene, se niso nikdar spodbudili opustiti načelo parlamentarizma. Vendar niso zato, da bi se bilo s silo udušilo obstrukcije, ker je baje precedenčnih slučajev, ki bi jim utegnili postati kedaj neprijetni. Sicer jim absolutizem ugaja, ker se more podvzeti poskus za nemško nadvladje v Avstriji le s pomočjo absolutizma, vendar tudi absolutizmu ne zaupajo popolnoma, ker jim je že večkrat odpovedal.

Bilo bi brezkoristi pisati naknadno, kaj bi se bilo moralo storiti in opustiti, ker se stor eno ne da več popraviti. Pokazalo pa se je, da, četudi slovenske stranke niso složno postopale, vendar ni bilo mogoče zlomiti njihovega odpora. Tem manj se to peareči, ako bodo stranke dobjen čas dobro izkoristile, marveč sledi negativnemu gotovo pozitivnem uspehu.

Polem 10. julija znači brezdomno poraz za ministrskega predsednika barona Bienerttha. Hotel je pobiti oba svoja prednika, ki sta si prizadevala doseči sporazumjenje med strankami, ter je napovedal parlamentu ali bolje parlamentarizmu vojno, ako mu se te uda brezspojno. S to svojo politiko je že doživel dva poraza tskom pol leta. Za vlado po § 14 bi služil za silo tudi kak namestnik in vedja predsedniških posl. za kaj takega ni potreba državnika s tako velikimi zahtevami in nikakimi uspehi. Ali si upa baron Bienertth živeti še tretji porez? In tega doživi gotovo, ako preje ne umakne. Na opozicijskih strankah

je, da napravijo iz formalnega poraza definitivnega, oni imajo gotovega zaveznika: Čas!

Državni zbor.

Z Dunaja poročajo, da bo državni zbor sklican bržkone še-le proti koncu oktobra na novo zasedanje.

Prestolonaslednik v Romunji. Zažgane ogrske zastave.

O priliki obiska prestolonaslednika Fran Ferdinanda v Sinaji so razobesili mnogi hišni posestniki tudi avstrijske in ogrske zastave. Ena gruča rumunskih dijakov je zahtevala da se ima ogrske zastave odstraniti. Ker se to ni zgodilo, so šli dijaki v hiše, sneli ogrske zastave, jih nesli na cesto, razstrgali, potepali in zažgali. Med večeršnjo službo božjo v katoliški cerkvi je sedela kneginja Hohenberg na kraljevi desnici.

Dnevne vesti.

Naši bosanski gostje, profesorja in dijaki sarajevskega učiteljskega se odpeljejo danes jutraj s parnikom „Prinz Hohenlohe“ v Dubrovnik. Za časa njih kratkega bivanja mej nami so se nam jako omilili ter se nadejamo, da se bodo tudi oni v svoji domovini spominjali nas ter da ne pozabijo, da tu v Trstu biva narod, ki enako misli in čuti, kakor oni. Želeti je, da se z našimi brati še večkrat sestanemo ter da tim načinom čim prej padejo mnogi predsodki, ki so nas dosedaj odhajevali. Dragim gostom kličemo: Sretan put!

Iz politične službe. Provizorični namestniški koncipist Ernest Kariavaris je imenovan definitivnim namestniškim koncipistom, namestniški konceptni praktikant Karol Pl. Ott pa provizoričnim namestniškim koncipistom. Oba ostaneta na svojem dosedanjem mestu.

Dragi prijatelj „Slovenec“ nam je neprestano za petami s svojimi — ljubeznjivostmi. Njegova pozornost do nas je neprestana. Te dni je iztaknil zopet neko „poslano“ (plačan inserat“ mlina „Stadtmühle“ v Celju. To „poslano“ je došlo inseratnemu oddelku našega lista od slovenske tržaške tvrčke in po svoji vsebini prav za prav to ni reklama, ampak le korak v obrambo. Vendar pa podčrtujemo, da je pri našem listu inseratni oddelk popolnoma ločen od uredništva in je tudi ono poslano prišlo v list, ne da bi uredništvo vedelo za to.

Ljubeznjivim — prijateljem pri „Slovencu“ še eno besedo. — Tudi mi bi lahko analizirali narodno in politično mišljenje marksisterega inserenta v „Slovencu“. A kaj bi rekli gospodje, ako bi izvajali iz tje ga kake grde zaključke glede njihovega narodnega in političnega poštenja?! Prijeli bi gotovo za lopar in pomakali bi ga — v žolč.

Ujundnosti na našem magistratu. Včeraj predpoludne je šel blagajnik pogrebne družbe pri sv. Ivanu na magistrat, da plača neko svoto najeminskega davka. Dali so mu ne le italijansko pobotnico, smpsk tudi oficijelno ime društva je bilo prevedeno na italijanski.

Blagajnik je proti temu protestiral, zahtevaje, naj napišejo na pobotnici vsaj pravilno ime. Uradnik se je temu protivil, češ, da saj je vse eno in da oni pišejo imena davkoplačevalcev tako, kakor jih dobivajo od finančne oblasti. Tudi proti temu se je stranka uprila, ker ve, da finančna oblast pošilja pravilno in izvirno ime društva. „Saj imate v rokah plačilni nalog, pak se lahko prepričate!“ — je rekel naš mož odločno.

S pretvezo, da se prepriča, je uradnik nekam izginil in je pustil stranko čakati še nadaljne pol ure. Ko se je povrnil, je stranka odločno nastopila, rekši, da ne more izgubljati toliko časa. Na to je uradnik menil: „Pa pojte proč“. Našinec: „Pa dotro, dajte mi sem pobotnico, ali vedite, da se pritožim na drugem mestu!“ Sedaj pa je uradnik zagrozil: „Ne delajte opazk, sicer vsa dam vreči ven! Nu, tudi našinec je bil odločen in je odvrnil: „Oho, jaz sem prišel plačat za pogrebno društvo in ne za pompe funebre, a vi mi dajte pobotnico! To je izdalo. Napravlil je drugo pobotnico s pravilnim imenom društva ter se še razgovarjal, da tega ni mogel storiti sam, ampak se je moral poprej posvetovati z drugimi.

Tako, kakor je nastopil naš Svetoivančan, naj bi nastopili vsi našinci, pa oblastno gospodo ukrotimo.

x Nič več ne bo potresov, oziroma tudi če se bodo pojavljali ne bodo podirali več hiš, kakor se je to zgodilo ob strašni katastrofi v Messini. Tako poročajo nemreč laški listi, ker je neki goriški pivovar nar iznašel model za tako hišo, ki bo kljubovala vsakemu potresu. Izročili so baje svoj model županu Juriju B., kateri ga pošlje v Messino. Tam bodo delali poskuse, in videlo se bo, ali je res kaj na tej iznajdbi, ali pa se je pivovarju strela v možganih.

Našim trgovcem! Prejeli smo: Zopet in zopet me razburja ta ali oni slovenski trgovec s tem, da mi pošilja nemško (nekateri laško) fakturo!

Nič ne pomega, da se tem ljudem piše, jih prositi in zaključa, naj dopisujejo slovenski. Ti plašljivci si ne upajo niti poznanim slov. tvrdkam dopisovati slovenski! Ta škandal moramo odpraviti na vsaki način! Vsem onim,

ki nam vsiljujejo svoje blago in pošiljajo nemško-laške dopise, račune itd., vračajmo vse, kar ni pisano v našem jeziku. In ako ne bi pomoglo tudi to, izpostavimo te plašljivce na javni oder!

Svet naj izve, kedo in kje so ljudje, ki ne spoštujejo svojega naroda in samih sebe! Naj bodo Kranjci, Primorci, Štajerci, Korošci, ali celo Dalmatinci — nam je vse eno. Oni, ki ne dopisuje niti s slovenskimi trgovci v slovenskem jeziku — ni naš in ne treba, da ga podpiramo!

O ti slovenska nezavednost! Neki učiteljica na slovenski šoli nekje v okolici je pisal v minolem šolskem letu neki Slovincem, oče slovenskega otroka, to-le italijansko pismo:

„Stimatissima Senghrina! Mio figlio M. Z... non lo mando piu ascuolla de dopoproso sce la icetta che lomando solo dematina vabene sceno altramenti nol la mando piu perche el potell in vece de venier bonora vien tardi de sera e tutto spaurido e pianghendo finalmente deante lasse spaurisce la pregho di forme ssapere quanto prima sceno altramenti Mi mirinvoglio Dal Sin Assessore. Santa Maria Mandolena li 16/12 1908 S. G.“

Za dejstvo, da slovenski oče piše Slovinci v italijanskem jeziku, je samo na sebi žalostna priča nezavednosti, dokaz, kako je še dandanes med našinci ljudij, ki jim nedostaja vsacega ponosa, vsakega upoštovanja do samega sebe! No, abstrahirajmo za sedaj od tega dejstva, ker stvar je žalostna še na neko drugo stran. S tako italijanščino se naši ljudje smešijo in kolikor čujemo, so se učitelji na dotični šoli na glas smejali tej kolobolociji in gotovo niso imeli ravno laskeve scdobe glede — bistroumnosti avktorja. In denimo, da bi tako-le pismo dobil v roke kak Italijan! Gotovo bi se ne rogal esmo piscu, ampak menil bi: „So pač — ščava!“

A to bi šlo na račun naše narodne skupnosti — ta trpi tudi na ugledu. Verujemo, da dotičnik ni imel slabega namena. Storil je to, ker je eden tistih, ki ne morejo vzrasti ven iz spon duševne sužnjosti, ki nam jih je naložila žalostna minolost, ki je bila usojena rodu slovenskemu. Dotičnik je pač menil, da je učitelj že prevelik gospod, da bi se mu smelo pisati v slovenskem jeziku.

Neposreden vtisk pisemskih znamk na pošt. spremnice. Od 15. junija 1909 naprej prevzema c. kr. osrednji pečatni urad na Dunaju tudi neposredni vtisk pisemskih znamk po 60 vinarjev na navadne poštne spremnice in poštne spremnice s povzetjem. Vrednostno znamenje, vtisnjeno na te tiskovine, nosi isto znamenje podobno v rdeči barvi, kakor se jo je vporabilo za poštne jednotnice izdaje 1908. Določbe glede neposrednega vtiska poštah vrednosti na pisemske ovitke i t. d. (priloga k št. 35/903 poštnege in brzojavnega odrednika) veljajo tudi v tem slučaju smislu primerno.

Od predloženih obrazcev se ne zahteva, da nosijo ime ter naslov odpošiljatelja ali prejemaika. Tudi ni potreba priložiti dodatka za slučaj poškodb povodom tiska. Isto tako ni potreba priložiti prijavi oziroma seznamu vzorca za dotične obrazce. S poštaini spremnicami, ki so opremljene z neposredno vtisnjeno poštno vrednostico ter so se pokrvarile povodom oddaje pošiljate na pošti, je ravnati isto tako, kakor s spremnicami, na katerih so prilepljene pisemske znamke.

Prejeli smo:

V Trstu, dne 9. VII. 1909.

Slavno uredništvo!

„Sklicovaje se na § 19. t. z. prosim, blagovolite sprejeti v Svoj cenjeni list sledeči popravek:

Ni res, da bi bil jaz kdaj izustil v Vašem cenjenem listu štev. — od 5. VII. t. l. meni imputirani izrek.

Če bi se dogodilo, da bi Vaš cenjeni list zopet raznašal neresnične, popolnoma izmišljene vesti, ki bi imele namen, da diskreditirajo mojo službeno objektivnost, bi bil žal primoran braniti se z vsimi zakonitimi sredstvi.

Z odličnim spoštovanjem

Rihard Bierhandl,

višji revident in nač. namestnik prom. oddaka pri ravnateljstvu c. k. drž. žel. v Trstu.“

Pripomba uredništva. Želji gospoda popravljalca smo ustregli, ali ne radi njegovega sklicevanja na § 19. tiskovnega zakona, kajti gospod višji revident je s tem svojim poslanim dokazal, da določil tega § — ne pozna.

Popravek se nanaša na članek, ki smo ga priobčili dne 6. julija (in ne 5. kakor prvi popravek) pod naslovom: „Nemški most do Adrije in državna železnica.“ Paus, ki se nanaša na g. višega revidenta, se je glasil: „... in predstojnikov namestnik pri oddelku 5., znani Bierhandl, o katerem se je že dosti pisalo, in ki je enkrat izjavil, da slovenski kontrolni uradnik ne more biti objektivni na slovenski progi in da se mora zaradi tega le Nemea ali Laha tja poslati.“

Iz tega besedila je razvidno, da mi nismo dolžni g. višega revidenta neobjektivnosti, marveč, da je on pavšalno sumničil slovenske železniške uradnike, svoje stanovske tovariše in jim odrekal sposobnost za objektivno poslovanje.

G. višji revident pobija torej nekaj, česar nismo trdili. Mi pa ga pozivljamo, naj javno izjavi, se li je ali se ni tako izrazil o slovenskih uradnikih kakor je tu gori navedeno???

To nas bo bolj zanimalo, nego pa žuganje, da se bo proti nam branil z vsimi zakonitimi sredstvi. Taka žuganja nas ne odvrnejo nikdar od vršenja dolžnosti slovenskega glasila, pa bilo proti komur si bodi!!

Mestna zastavljavnica. — Uradi mestne zastavljavnice bodo od 1. avgusta naprej vedno zaprti ob nedeljah, ob praznikih odprti za občinstvo le od 9. do 11. uri predp. Ob sobotah se bodo uradi zapirali ob 7. uri zvečer.

Bivši volilni odbor VI. mestnega okraja je uljudno vabljen, da se udeleži sestanka, ki bo v četrtek večer dne 15. t. m. v „Kons. društvu“ pri sv. Jakobu. Obravnava se bo namreč važne stvari glede nadaljnje delovanja tega odbora. Vabljen je še posebno tudi zastopnik pol. društva „Edinost“.

Predsednik.

Zahvala in vabilo. Povodom 25 letnice pevakega društva „Slavec“ je priredilo pevsko društvo „Ilirija“ iz Trsta poseben vlak v Ljubljano. Dolžnost odbora je, da se najiskrenejše zahvali vsem sodelujočim in podpirajočim društvom kakor: „Trž. podp. in bral. društvu“, „Delavskemu podp. društvu“, členom „N. D. O.“, per. dr. „Primorec“ iz Trebš, gas. dr. „Trst“, pipč. klubu od sv. Jakoba in „Kons. društvu od sv. Jakoba“. Nadalje se izreka zahvala sl. Ustredni banki za podporo, gospej Babičevi za trud in za krasni nagovor pri izročitvi darila „Slavcu“, drž. in dež. poslancu drn. Rybář-u in sploh vsem, ki so pripomogli k tako sijajni manifestaciji v Ljubljani.

Pevsko društvo „Ilirija“ je s tem svojim nastopom v Ljubljani pokazalo, da ima dosti ljubiteljev in da se mu ni treba bati nekaterih prerokov, kajti požrtvovalnost lastnih udov, posebno pa gospic pevke, ki so bile polnoštevilno zastopane v Ljubljani, je več nego hvalevredna. Radi tega priredi „Ilirija“ dne 22. avgusta veliko društveno veselico na vrtu „Kons. društva pri sv. Jakobu“ ob priliki obletnice razvitja društvene zastave z bogatim vaporedom pevskih točk. — Ujudno so torej vabljene vse gospice pevke in g. pevci, da redno zahajajo k pevskim vajam, ki so vsak terek in petek v društvenih prostorih v ul. Montecchi št. 15, Odbor.

Dirka za „društveno prvenstvo 1909“ ki jo je vkljub skrajno neugodnemu vremenu priredilo „Tržaško kolesarsko društvo Balkan“ je vspela prav krasno.

Določena proga je bila: Trst—Prosek—Nabrežina—Tržič in Nabrežina; km. 44 in pol, maksimalni čas 1 uro 45 min. Na cilj (pred gostilno Caharija) so dospeli dirkači v sledečem redu:

Pvi: Josip Benko v 1 uri 20 min. 24 sek.
Drugi: Viljem Maroli v 1 uri 20 min 24¹/₂ sek.
Tretji: Justin Rak v 1 uri 34 min. 30 sek.
Četrti: Roman Rože v 1 uri 42 min. 58 sek.

Na podlagi tega izida je proslavila juriša, obstoječa iz gospodov: Anton Muha kakor predsednika; Rada Medica kakor tajnika; Rajnera Hlača, Frana Nemeč, Viktorja Cotič in Josipa Rože kakor prisodnikov. ob 8. uri zvečer v restavraciji g. Nemeč sledeči sklep:

Prvo darilo se je prisodilo gosp. Josipu Benku; imenuje se ga društvenim prvakom za leto 1909 in se ga odlikuje z zlato svetinjjo, diplomo in s trakom. Drugo darilo je dobil g. Viljem Maroli, in sicer srebrnopozlačeno svetinjjo z obrobkom in diplomom. — Tretje darilo, srebrno pozlačeno svetinjjo in diplomom, je prejel g. Justin Rak, in četrto darilo, srebrno svetinjjo in diplomom, gosp. Roman Rože.

Navzoče občinstvo je odlikovanim kolesarjem priredilo burne ovacije, posebno pa vrlima Benku in Maroliju, ki sta dosegla rekord, na katerega more biti društvo lahko ponosno.

Sledila je domača neprilijena zabava, in še-le pozno v noči smo se vrnili v Trst.

—S.

Iz Rocola. V proslavo zmage dra. Slavika nad „zlato vejico“ (Cimad'oro) darovala je „neimenovana“ 5 kgr. biškotov v pogostitev otrok tukašnjega otroškega vrta. Dalje je daroval neimenovani zavitek biškotov in škatljo čokoladnih sladčič. Gospa Olga Dugulin darovala je zavitek biškotov. Ker se ni udeležila sokolske slavnosti na Opljnah, darovala je gospa Katarina Marušič rocolski podružnici sv. Cirila in Metoda 80 stot. Ker mu ni bilo možno udeležiti se veselice tukašnjega otroškega vrta, daroval je gosp. kapelan Cink K 4. V isti nameni je daroval gosp. Pučka K 1. — Srčna hvala vsem dobrotnikom. Priporočamo se še v nadalje!

Vodstvo.

„Kmetijska družba za Trst in okolico“ naroči te dni za vinogradnike iz Lonjer a en vagon rudninskega sup-rif-sata 14/16% kvintal po K 5 95 postaja Gaiča. Ako želi tega gnojila tudi kmetovalci iz drugih vasi, naj se takoj priglasejo, in sicer tokom tega tedna, da se ob tej priliki naroči tudi za-nje.

Tržaška mala kronika.

Regnikolo poneveril 12.000 lir in pobegnil v Trst. Na brzoiavni poziv kralj. italijanske kvesture v Benetkah je bil sinoči aretiran trgovec Francesco Albertanza, star 39 let, iz Noli pri Bariju. Albertanza je poneveril bankirju Sigaretto 12.000 lir ter potem pobegnil v Trst. Tu se je nahajal že več dni in je bil nastanjen v ulici della Loggia št. 9. pod napačnim imenom Santo Castellani. Albertanzo bo izročen italijanskim oblastninam.

Nečloveški roditelji. Na „Igeo“ so večeraj privedli 8 letno Katarino Jeljak, stan. v ulici della Officina. Deklica je imela po vsem telesu polno ran, ki so prihajale od tepenja. „Igeo“ je stvar prijavila policiji.

Težak slučaj na Opčinah. Pred nekoliko dnevi je Fran Lapajna beračil po Opčinah. Redar ga je pozval naj se odstrani iz vasi. Berač ga je na to razžalil in žendarm ga je aretiral. Ker se je pa berač zoperstavil, ga je žendarm baje sedemkrat ranil z bajonetom. Lapajno so spravili v bolnišnico.

Samomor. V nedeljo ob 9 1/2 zvečer je ženska srednje starosti skočila iz čedaškega pristanišča v morje in našla smrt v valovju. — Traplo so spravili na kopno in ponesli v mrtvašnico pri Sv. Juštu. Pri potopljenki se ni našlo ničesar, iz česar bi se dalo sklepati kdo da je. Perilo je označeno z inicijalkami L. Z. in križcem v sredi. Pokojnica je nosila kovinaste uhane z rdečim kamenom, na levem kazalcu kovinast prstan v obliki kopita in dvojno verižico okolo vratu, tudi iz kovine. Saka je iz rjavega, belorudečega popisanega perkala, bluzja je črna z belimi pikami.

Dete padlo z okna. Dveletno dete Ana Križman je valed premalo paznje padla z okna drugega nadstropja hiše št. 55. ul. Miramar. Razun drugih poškodb se je detetu zlomila roka. — Po intervenciji zdravnika so dete spravili v bolnišnico.

Raztrgal mu usta. Na rešilno postajo poliambulančne družbe je prišel večeraj zjutraj kamnosek Karl August Schaa radi težke rane na ustih. Stepel se je z nekim človekom, ki ga je z rokami prijel za usta in bi mu bil tudi usta čisto raztrgal, da mu niso drugi priskočili na pomoč.

Ulomi. Porabivši odsotnost Ane Riedmüller, vratarice hiše ul. Giac. Galizia št. 5, so neznan tstvo udrli v nedeljo med 3. in 5. uro v njeno stanovanje in ukradli efektov v skupni vrednosti K 80.

Isti večer so neznan tstvo vdrli v stanovanje Leonarda Bizjaka ulica Bosco št. 3 in ukradli veliko stvari v skupni vrednosti K 64.

Koledar in vreme. — Danes: Marjeta dev. — Jutri: Bonaventura šk. Temperatura večeraj ob 2. uri pop. + 22° Cels. — Vreme večeraj: zjutraj dož, potem lepo.

Vremenska napoved za Primorsko: — Spremljivo s posamičnimi padavinami. Hladni vetrovi. Zmerna vročina. Lepše vreme, ali neustavljivo.

Društvene vesti

Na ustanovnem občnem zboru glasbenega društva „Trst“ se je konstituiral začasno sledeči odbor: Anton Turk, predsednik, Dragotin Bukovnik, podpredsednik; Marij Sila, tajnik; Renato Benko, blagajnik; Viljem Waldinger, Zdravko Gorup in Angelj Martelanc, odborniki; Fran Glavič in Fran Opašič, pregledovalci računov.

K društva je pristopil g. Štefan Harvat in kakor ustanovni člen s prispevkom K 50. Hvala lepa!

Naznanja se vsem gospoicam in gospodom, ki sodelujejo pri tamburaškem zboru, da se bo vršila nočni tamburaška vaja in sicer točno ob 8. in pol uri. Pridite polnoštevilno!

Darovi.

Glumci iz Zagreba so darovali od čistega prebitka od predstava v Dutovljah 11/7. K 530 za moško podružbo. sv. Cir. in Met. — Denar hrani uprava.

Za podružnico sv. Cirila in Metoda na Greti nabrali so pevci pevskega društva „Glista“ v „Nar. domu“ v Barkovljah K 5. — Živelj poštivovalni „Glistarji!“ Denar hrani uprava „Edinosti“.

Neimenovan člen „Trž. podp. in bralnega društva“ v ul. Stadion št. 19. je podaril včev. Franciški Novak v ul. del Rivo št. 4. K 52, to je pripadajočo mu bolniško podporo v navedenem društvu. Za ta dar bodi mu izročena najrajčnejša zahvala in prosimo nadaljne podpore od strani usmiljenih src.

Ciril-Metodov dar so plačali v prid tržaški moški podružnici sledeči gg.: Iv. Kušar K 2, I. V. K 0-20, F. L. K 0-20, Ferd. Pečenko K 4, c. kr. učitelj A. Hart K 10, Vek. Petrovič K 4, Ante Bogdanovič K 10, drž. poslanec dr. O. Rybář K 5, c. kr. učitelj I. Vovk v K pr. K 2, učitelj v Rimljanjih A. Maslo K 1, A. Lenček K 5, Avg. Strukelj K 5, trgovec V. Stepančič K 10, Gracijan in Nic for Stepančič, veletržca, K 5, deželni poslanec A. Saucin Drejšč K 5, trgovec Fr. Žagar K 5, trgovec Jak. Klemen K 10, dr. E. Rekar K 2, c. kr. okr. šolski nadzornik N. Nekerman K 5, trgovec A. Jug K 3, A. Ružička K 10. Srčna hvala!

Nar. delav. organizacija

Darila za štrajkujoče v Ajdovščini. N. N. K 3, Cretnik M. K 2, Blažič I. nabral je

v tovarni Linoleum K 4, Stofa Jos. K 1, Malič nabral med pevci društ. „Kolo“ K 8, Moldan K 2, Bonefačič K 2, Stofa Jos. nabral v gostilni pri „Deteli“ K 3, v žgarnjariji Bonefačič K 1'60, Baučer Fran 30 st., gospa A. Slavik K 4, nabrale na veselici pri Sv. Ivanu gce. Mici Lenasi in Dora Vinčeh K 30, gospa Čelar in „Jaz“ K 1'60. Bakčič K 1, pevsko društvo „Adrija“ v Barkovljah nabralo po veselici K 13. Anton Bremic K 1.

Vesti iz Goriške.

x Vsprejemni izpiti. Na ženskem učiteljskišču v Gorici se je vpisalo 105 Slovenk od katerih je sprejetih 42, a 63 je zavrženih. Italijank se je prijavilo 65, izmed katerih je v sprejetih 42, a 22 zavrženih. Na gimnaziji v Gorici je napravilo izmed 83 kandidatov 74 vsprejemni izpit, na realki pa od 48 kandidatov 43. Ta števila kažejo, da so naša slovenska dekleta na najslabšem. Samo letos je bilo zavrženih kar 63!! Kam naj se obrnejo ta dekleta? Gorenje število kaže, kako potrebna je v Gorici ustanovitev kake višje dekliške šole. Poklicnim činiteljem polagamo zatorej kar danes toplo na srce, naj razmišljujejo to resno, to aktualno vprašanje. Naše mnenje je to, da ne bode tako težko odpomoci vsaj deloma tej kalamiteti; pred vsem bi se moralo to vprašanje razpravljati skupno med obema političnima strankama, ker samo pod tem pogojem bo možno ukreniti kaj stalnega. Morda sprožimo o tem vprašanju še kako svojo misel.

Rihemberk: Odbor podružnice sv. Cirila in Metoda se najpriječnejše zahvaljuje vsem sodelovalcem in vdeležencem veselice dne 4. julija t. l., posebno pa deklamatorjema gospici Arrigler iz Gorice, g. Benko, učitelju iz Branice, tamburaškemu zboru iz Gorice, g. Jaki Štoka za pomoč pri igri, g. baronu Lewitzowu za prostore v veseljske namene s skoro brez vsake odškodnine, kakor tudi g. Henr. Hebatu za brezplačno odličje veseljske dvorane ter vsem, ki so kakoribodi pripomogli, da je veselica vspela tako sijajno. Isto tako se zahvaljuje za preplačils: g. Mašeri, c. k. višjemu sod. svetniku 5 K. gej. Štefaniji Slejko 60 vin., g. Kavčiču 2 K, g. Arrigler K 1'50, Neimenovanemu 50 vin., g. Makovcu 20 vin. Odbor.

Iz Komna. V dopisu v št. 191 iz Komenskega okraja 7. julija t. l. bil je objavljen izid volitve castnega odbora za komenski okraj. — Dne 22. junija vršila se je prva volitev. Na tej volitvi so bili izvoljeni: Gargč Fran, župan na Velikem dolu, Stepančič Karol, župan v Temnici, Peric Ivan, podžupan v Slivnem itd.; dopisnik je torej pogrešil, ker je pisal Peric Josip ob č. tajnik in posestnik v Šempoljaji, ker sploh ta ne eksistira. Izvoljen je bil Peric Ivan, podžupan v Slivnem.

Matura na gimnaziji v Gorici je pričela v soboto zjutraj. Dostoj je prestalo maturo 5 dijakov, eden je padel na 6 mesecev. Nekaj neunavdaega je to, da dež. šolski nadzornik stavlja v matematiki vprašanja povsem svojeglavno in s tem je marsikomu otežkočeno v tem predmetu, ker mora reševati naloga, ki se jih dijak v šoli nikoli ni učil! Več prihodnjic.

Šk. p. šolskega leta v Gorici. — Dne 8. julija je bil konec šolskega leta gimnazije in resnike ter meščanskih in ljudskih šol v Gorici. Na gimnaziji je bilo letos 585 učencev; in sicer 290 Slovencev, 253 Italijanov, 35 Nemcev, 5 Hrvatov in 2 Ogra. Odlika je do-

DVORANA ZA SODBENE DRAŽBE

ulica Sanità 23-25 pritličje. Dražba, ki se vrši danes 13. t. m. od 9. do 12. ure. Velika množina slamniov in klobukov za goape in otroke, stojals, trakovi, peresa in zaponke.

Izjava.

Jaz podpisani Anton Daneu s Kontovela hšt. 32, preklicujem s tem vsa svoja neutemeljena in izmišljena obrekovanja in žalitve, ki sem jih izustil javno, dne 21. junija t. l. v gostilni »Gospodarskega društva« na Kontovelu na naslov gg. Matije Štoka in Marije Škrk s Kontovela. Ob erem se jima zahvaljujem, da sta mi veledušno odpuštila ter me s tem obvarovala sodnijske kazni.

ANTON DANEU Kontovel hšt. 32.

PLES!!

prilredija mladeniči v Avberju dne 25. julija 1909 na okrašenem in sočasnem prostoru dobroznane gostilne gosp. Maksa Ukmar. Svivala bo godba od svetega Ivana pri Trstu. ::

Ugodna prilika. : Ugodna prilika! Ugodna prilika vsled dovoljene razprodaje vseh predmetov prodajalnice zlatnine Norsa & Fano Trst, Corso 22, Vogal ulice San Lazzaro. Ugodna prilika! Ugodna prilika. :

Mnenje gosp. dra J. Zeiger-ja asistenta glavne bolnišnice v Welau. Gosp. J. SERRAVALLO Trst. Potrjujem, da sem dosegel z Vašim izdelkom Železnato Kina-Vino Serravallo (Vino di China Ferruginoso Serravallo) izvrstne uspehe v mnogih slučajih šibkosti po težkih operacijah in pri malokrvnih osebah. WELLS, 20. junija 1908. Dr. J. ZEIGER.

Pekarna in sladčičarna - Vinko Skerk Trst, ulica Acquadotto 15 — podružnica ulica Miramare 9. V moji pekarni se vdrbi vsaki dan 3 frišen kruh in se dovata vsak čas tudi na dom. — Dobi se tudi najdn. moke iz najboljših mlinov, biškote in posebno pa specialiteto za čaj. Dobi se tudi veliko izbero butelj, ruma in vsake vrste čaja. Vse po najnižjih cenah. — Spoštovanjem V. SKERK.

Jedna večja odvet. pisarna na Rteol (Fiume) traži dva stalna činovnika, koji govore i pišu hrvatski i italijanski, odnosno njemački i talijanski ili hrvatski. Plača je prema sposobnosti izmedju 60—140 K. Reflektirati će se samo na one natjecatelje, koji stoje na dobrom moralnom glasu, i kojima su imućtveni odnošaji sasvim u redu. Prednost imati će oni, koji poznavaju odvetničku manipulaciju, imaju lijepo pismo, te znadu pisati strojem. Informaciju daje Inseratni odd. Edinosti.

Dr. Fran Korsano Specijalist za sfilitične in kožne bolezni ima svoj ambulatorij v Trstu v ulici San Nicolò št. 9 (nad Jadransko banko) Sprejema od 12. do 1. in od 5. in pol do 6. in pol popol.

Zdravnik in ranočelnik Dr. Dinko Tecilazić specijalist za otroške bolezni v ulici Stadlon 6, I. n. Telefon 18, IV (gledal Fenice). ter ordinira od 2. do 3. ure popoldne.

PRODAJALNICA ŠVICARSKIH UR JOSIP OPPENHEIM urar in izdelovatelj časomerjev Trst, Corso št. 5 (blizu knjigarne Vram) BOGATA IZBERA zlatih, srebrnih in kovinastih ur. Stenske ure z modernim zvonilom. PRSTANI, UHANI, VERIŽICE itd. po zmernih cenah. Popravljanje se izvrši po dog. cenah in z garancijo

Cesare Levi urar in dragotnar Trst, Corso št. 41 se priporoča cenjenim odjemalcem, ker ima sedaj veliko izbero predmetov za darove : po jako zmernih cenah.

solidno in elegantno po zmernih cenah Pohištvo Rafaele Italia TRST — Via Malaanton

NOVI DOHODI. V dobroznani prodajalnici oblek Alla città di Trieste, Trst ul. G. Carducci 40 (prej Torrente) Velika izbora moških oblek od K 14 do 44, deških od K 9 do 28. — Obleke za otroke od 3 do 10 let od K 2 do 18. Zaloga tu- in inozemskega blaga za obleke po meri, ki se izvršujejo v lastni delalnici. Specialiteta hlač, jop in srajc za delavce, po neverjetno nizkih cenah. „Alla città di Trieste“ Trst, ul. G. Carducci 40 (prej Torrente)

Zasebni dekliški licej trgovski kurz, gospodinjstva ljudska šola Šolski sester v Trstu Izborna lega, krasen razgled na Adrijo, park in igrališče, moderno opremljeno poslopje: električna razsvetljava, kopališče, telovadnica. Učni jezik nemški, poleg tega francosko, angleško, italijansko in kurza za slovenščino in hrvaščino. Letna penzija 600 K; šolnina: za licej 160 K, za trgovski kurz 100 K, za gospodinjstvo šola 200 K, za ljudsko šolo 100 K. — S prihodnjim šolskim letom se otvorijo prvi 4 licejalni razredi. Na zahtevo se dopošljejo prospekti. Na zahtevo se dopošljejo prospekti.

bilo 68, prvi red je dobilo 414, drugi red 31 in tretji 19 učencev.

Praskušnjo sme delati 18, in 10 radi bolezni ni klasificiranih. Odlomki so tihe Slo-

Na realki pa je bilo 149 Slovanov, 210 Italijanov in 70 Nemcev.

V Rihemberk so me vabili dopisi raznih časopisov k I. veselici podružnice sv. C. in M.

Dobro izrežbani tamburaški zbor pod vodstvom svojega velega g. učitelja iz Gorice,

Ako bodo tako nadaljevali, smemo upati, da se dvignejo do stopinje najboljših pevskih zborov v vsaki dolini.

Iznenadila nas je posebno pa zelo srečno izbrana igra „Trije tički“.

Želimo mladi podružnici, da tako nadaljuje svojo začrtano pot v podporo naši nam tako potrebni in velerazložni družbi sv. Cr. in Met.,

Iz Repentabra. Naš zadnji dopis je gosp. načelnika naše postaje popolnoma porazil.

Vesti iz Istre.

Iz Plavlj pri Kopr: Dovolite mi, da sporočimo o prazni godu sv. blagovestnikov v našem selu.

Letos pa smo še na poseben način proslavili ta naš praznik. Zažigali smo kresove in umetne ognje, gromeli so topiči, svirala je godba in razlegalo se je lepo petje.

Čast pevskemu društvu „Straža“ in vrli naši godbi. Da ta poslednja tako lepo napreduje na tem gre zasluga kapelniku g. Majočnu.

Zadovoljstvo smo zrla letos tudi na druge kraje, ki so tudi prižigali kresove v proslavo naših blagovestnikov.

Razne vesti.

Mnogo snega je v zadnjih dneh padlo po raznih krajih Švice. Nekateri kraji so bili vsled snežnih viharjev popolnoma ločeni snega.

Kje največ grmi. — Največ in najbolj grmi na otoku Java, kjer skozi 97 dni neprestano grmi in treska.

MALI OGLASI: se računajo po 3 stot. besedo; mastno tiskane besede se računajo enkrat več.

Ples. V nedeljo dne 18. julija se vrši javni fantovski ples na dvoriku „Gospodarskega društva“ na Kontovelu.

Hlev s stanovanjem in zemljiščem za obdelovanje se prodaja v Škorklji. Naslov pove Inzeratni oddelek Edinosti.

Proda se hiša na Proseku za obrtno na ugodnem mestu. Poizvedbe od 7. do 8. ure zvečer Kavarna „Moncenisio“, Gerlanc. (1267)

Proda se kuhinjsko in drugo pohištvo „Secession“ Belvedere 8, mizar. 1265

Proda se ljudska kuhinja v dobrem kraju. Naslov Inser. odd. Edinosti. 1260

Bicikelj „Styria“ se prodaja po nizki ceni. Ulica Gaspare Gozzi št. 3, II., vrata 5. (1247)

Soba meblirana se odda v najem za 16 Kron na mesec. Ulica Gaspare Gozzi št. 3 II. vrata 5. 1248

Najkrasnejši izlet je v Loko pri Zavrhu - železniška postaja Divača. Solidna in hitra postrežba. Tekoča voda. Kopalnice. Krasna senca poleg reke.

Išče se služkinja za gostilno. Oglasiti se je v Konsumnem društvu v Rojanu. Voda je v hiši. 1244

Proda se moderna spalna soba ter pohištvo za kuhinjo, po zelo nizki ceni. — Kje? pove Inzeratni oddelek Edinosti pod št. 1226.

G. Levi Minzi & Co. Nova in bogata zaloga vsakovrstnega POHIŠTVA. Spalne in jedilne sobe na izbero. Najnovejši uzorci. Trst, Via dei Rettori št. 1. Telefon št. 71 Romano IV

Hočete se prepričati? obiščite velika skladišča Marije ud. Salarini. Ponte della Fabra 2 | ul. Poste Nuove (vokal Torrente) Alla città di Londra. Velik izbor izgotovljenih oblek za moške in dečke.

Kupujte „Narodni kolek“.

Novo pogrebno podjetje (H. Stibiel in dr.) z bogato opremo za vsakovrstni pogreb in prodajalnico mrtvaških predmetov in vsakovrstnih vencev iz umetnih cvetic, perle, porcelana. ZALOGA VOŠČENIH SVEČ. — Prodaja na debelo in drobno. Se preseli meseca julija t. l. v Corso števil. 49. blizu lekarne Rovis (Piazza Goldoni).

Vsi oni, ki rabijo barve, kemične izdelke, mineralne vode, mazila za podo, čistilo za čevlje, dišave in vse, kar se more dobiti v mirodilnici, naj obišče dobroznano prodajalnico Giovanni Cillia - Trst ulica Gioachino Rossini števil. 14. ZALOGA MODRE GALICE IN ŽVEPLA. — Zastopstvo Amerikanske Petroline Wienan (najboljšega izdelka za lase) po K 1, kakor tudi neprekosljive mrčesne tekočine v steklenicah po 70 stotink „Radical“ po 70 stotink

ANTON REPENŠEK knjigovez v Trstu, via Godia 9 priporoča slavnemu občinstvu svoje moderno urejeno delavnico, v kateri se izvršujejo vsa v to stroko spadajoča dela točno in po zmernih cenah. SVOJI K SVOJIM!

Bogomil Pino divji urar v Sezani ima svojo novo prodajalnico v TRSTU ul. Vinc. Bellini 13 nasproti cerkve svet. Antona novega Vsakovrstne verižice po pravih tov. cenah

A. Millovatz mehanična delavnica Trst — ulica del Trionfo 1 izvršuje vsakovrstna kovaška in mehaniška dela kakor tudi nikelovanja.

Hotel Abbazia Ulica Geppa števil. 20 (Piazza Caserma) popolnoma prenovljen in preskrbljen z vsem komfortom. Sobe od K 2 — naprej. Omnibus k vsakemu vlaku. Restavracija s sloven. in nemško kuhinjo. Cene zmjerne. Udan J. Woschitz.

Uro z verižico! popolnoma zastoj. Da seznanimo cenj. čitatelje z našo tvrdko, kakor tudi z našimi žepnimi urami za gospode in gospe, skienili smo darovati vsako mu, ki nam pošlje za pošne stroške K 1.— (tudi v znakah) krasno uro z verižico in naš inustrovani cenik. Pišite takoj na tvrdko ur HENRIK WEISS Dunaj 99. Poštni predal.

DRAGOTIN STRUKEL prodajalnica drobnarij in igrač TRST - Corso 34 - TRST Galanterije iz usnja, Potne torbe Ovratnice, dežniki in palice. Specijaliteta: Potrebščine za hribolazce.

DANIELE PILLIN TRST - ulica Acquadotto 94 TELEFON 241 Velika zaloga gašenega in živega apna. Tovarna cementnih plošč in zaloga oglja za peči.

Zaloga ovsia in klaje Prodaja tudi koruzno perje za postelje M. ud. ZERQUENIK ulica Luigi da Palestrina 2 (ogel ni. Coroneo).

Odprlo se je novo veliko skladišče POHIŠTVA in tapetarij Paolo Gastwirth v ulici Stadion št. 6, Tel. 22-85 z veliko izbero popolnih sob vsakega sloga in moderne risbe ter popolnih oprav za stanovanja. — Zadnje novosti te stroke. Zamore si vsako ogledati, ne da je primoran kupiti. Slavnemu občinstvu se priporoča

KAVARNA MINERVA v ulici dell' Acquadotto 22 Najfinjši tkerji po najzamernejših cenah. — POSTREŽBA TOČNA. Na razpolgo so gostom razni slovenski, italijanski in nemški tukašnji in ... zunanji časopisi. JOSIP KRANJC, lastnik.

Zaloga steklenih šip F. Hörmann, Trst ul. Caserma št. 17 Kristali, zrcala, stekleni ventilatorji, okvirji za slike, posode za ribe, steklene in bakrene črke vezanja v meči in avincu, artistska dela v steklu. Sprejme vsakovrstne poprave in naročila za hiše prenočišča, verande itd. itd.

Caro & Jellinek Družba z omejenim poroštvom Internacijsionalno prevažanje in selitve na vse kraje s posebnimi zaprtimi vozovi.

Caro & Jellinek Sešli na Dunaju, v Budimpešti in v Lvovu. Telef. 16-27. Trst - Ulica Carradori 15 - Trst

Umetni zobje Plombiranje zobov. Izdiranje zobov brez vsake bolečine v zobozdravniškem kabinetu Dr. J. Čermák in G. Züscher TRST ulica della Caserma števil. 13, II. nadst.